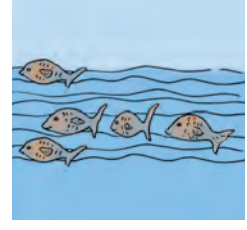

८.२ कुत्र अस्ति ?

८.२.१

फलं कुत्र अस्ति ?
फलं वृक्षे अस्ति ।

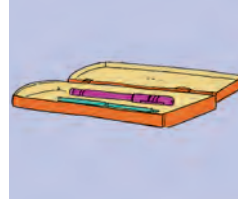
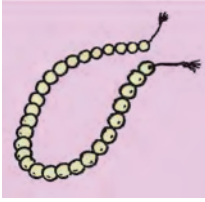
कूपी कुत्र अस्ति ?
कूपी स्यूते अस्ति ।

चन्द्रः कुत्र ?
चन्द्रः गगने ।

मीनाः कुत्र तरन्ति ?
मीनाः जले तरन्ति ।

- **कृतिः**— शिक्षकः शब्दं वदति । छात्राः शब्दरूपं वदन्ति । यथा वर्गः—वर्गे
(अ) (शब्दाः— हस्तः, फलकः, मार्गः, पर्वतः, आसन्दः, घटः, कर्णः, विद्यालयः)
- **कृतिः**— शिक्षकः शब्दं वदति । छात्राः शब्दरूपं वदन्ति । यथा गृहम्—गृहे ।
(आ) (शब्दाः— पात्रम्, द्वारम्, मुखम्, पुष्पम्, फलम्, शाकम्, पुस्तकम्, पानकम्, दुग्धम्, उद्यानम्)

८.२.२

मौक्तिकानि कुत्र ?
मौक्तिकानि मालायाम् ।

लेखनी कुत्र ?
लेखनी पेटिकायाम् ।

नौका कुत्र वहति ?
नौका नद्यां वहति ।

जलं कुत्र अस्ति ?
जलं द्रोण्याम् अस्ति ।

- **कृतिः**— शिक्षकः शब्दं वदति । छात्राः शब्दरूपं वदन्ति । यथा—शाटिका—शाटिकायाम् ।
(इ) (शब्दाः— मापिका, नासिका, नलिका, पाठशाला, मार्गिका, मञ्जूषा, शर्करा, वाटिका, दोला)
- **कृतिः**— शिक्षकः शब्दं वदति । छात्राः शब्दरूपं वदन्ति । यथा, नदी—नद्याम् ।
(ई) (शब्दाः— कर्तरी, मार्जनी, लेखनी, पुनःपूरणी, घटी, कूपी)

भाषाभ्यासः

१. अर्थपूर्णानि वाक्यानि रचयत ।

(पर्वत)	मन्दिरम्	अस्ति नास्ति
(दुग्ध)	शर्करा	
(लेखनी)	मसी	
(वाटिका)	दोला	
(पुस्तक)	गीतम्	

२. जलं कुत्र अस्ति ? इति लिखत ।

